RET Nieuws

INFORMATIEMAGAZINE VAN VERVOERSBEDRIJF RET / DECEMBER 2001

In dit nummer onder andere:

Wat doet u met uw eerste **euro**?

Met de RET naar de **Euro**mast

De **euro**: zijn de kids er klaar voor?

De nieuwe tarieven in **euro**'s

Metro wordt sneltram
Zie pagina 6

Kleurrijke metrostations
Zie pagina 8

Space Adventure: lift off!
Zie pagina 11

Bruiloften van Oranje
Zie pagina 15

Kleurrijke metrostations van de RET

Reis ondergronds door een Walhalla van kunst

Voor een mooi kunstwerk hoeft u tegenwoordig niet meer per se naar een museum. Voor reizigers van de RET ligt de kunst onderweg bijna voor het oprapen. De architectuur van en de kunst in een aantal metrostations, vormen een afspiegeling van de omgeving. Kunst kan volgens de RET ook een bijdrage leveren aan het gevoel van veiligheid: als reiziger moet u zich natuurlijk prettig voelen in de wachtruimte waar u zich bevindt.

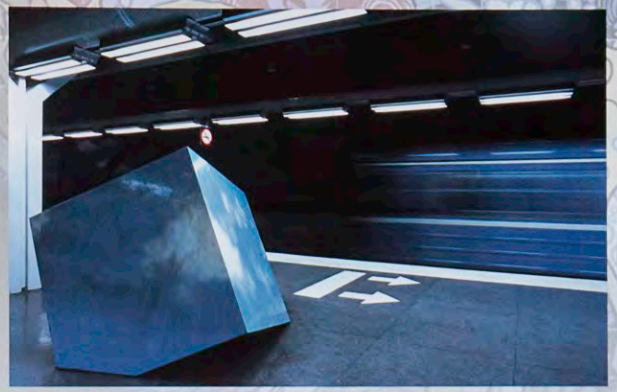

Stockholm

Metrostation Delfshaven straalt sinds kort een 'Welkom in Delfshaven' uit. Sinds november zijn de vloeren en de plafonds vernieuwd en heeft oranje plaats gemaakt voor blauw en wit. Frisse kunstwerken van de Utrechtse kunstenaressen Berkman en Janssens maken het station licht en kleurrijk. Het speciaal voor dit station ontworpen kunstwerk is gebaseerd op nostalgische bouwelementen van Oud Delfshaven. Het zijn details van tegels of hekwerken uit de omgeving. Ook de verschillende culturen die Delfshaven rijk is, zijn terug te vinden op de grote emaillen platen.
Op de stations Wilhelminaplein, Leuvehaven en Stadhuis kunt u zich sinds 18 april "in vervoering" laten brengen door een groots kunstwerk. Vanuit het project 'going Dutch' koos de RET voor het werk van kunstenaar Jaco van Kranendonk, een verstandelijk gehandicapte kunstenaar. Zijn werk is te zien op de glazen wand van metrostation Wilhelminaplein. Op de liftschachten van de metrostations Stadhuis en Leuvehaven zijn sterk uitvergrote onderdelen van het kunstwerk afgebeeld. Het thema van het werk heeft een belangrijk raakvlak met de RET: Jaco Kranendonk heeft zich laten inspireren door de dynamiek van vervoermiddelen in de stad.
Met de komst van de Beneluxlijn gaan er straks nog meer metro's rijden. Daarom wordt het bestaande uitloopspoor De Akkers verlengd. Architect Maarten Struijs heeft een opvallend ontwerp bedacht om het einde van de sporen te symboliseren. De bijnaam 'staartspoor' in combinatie met het water onder het viaduct, bracht hem op het idee van een walvisstaart. Er komen twee zilverkleurige kunststof staarten aan het einde van het spoor. De een is twaalf meter en de andere vijftien meter hoog.

La Troupe

Vlak na station Marconiplein gaat de nieuwe Beneluxmetrolijn bovengronds. Op dit punt is een honderd meter lang tegeltableau geplaatst. Ook dit kunstwerk past weer prima in de omgeving. Want bij de uitgang van de tunnel liggen een kinderboerderij, basisschool en een speeltuin. Het kunstproject is een initiatief van het Rotterdamse keramiekatelier La Troupe. Het thema: Rotterdam ondergronds, op het land en in de lucht, is terug te zien op de tegels. Bijzonder aan dit werk is dat het is gemaakt door verstandelijk gehandicapte kunstenaars en kinderen van basisscholen uit de omliggende wijken. Twee jaar lang hebben zij aan de tegelwand gewerkt. Hun arbeid werd beloond: iedereen staat er met naam en toenaam op vermeld. /

Op de plek waar de Beneluxlijn bovengronds komt, werd een kunstwerk van La Troupe onthuld.

Kunst in andere Europese 'Metro-polen'

Niet alleen in Rotterdam valt er ondergronds heel wat te zien. Ook in andere Europese 'metro-polen' als Stockholm, Moskou, Lissabon en Brussel is aandacht voor kunst en architectuur. De RET neemt u mee op reis.

In Stockholm kunt u een 110 kilometer lange kunstexpositie zien. Zeventig van de honderd metrostations zijn namelijk versierd met kunst. Het idee hiervoor ontstond in 1940. Pas in 1955 werd daadwerkelijk besloten om de metrostations, die er vaak kil en koud uitzien, te veranderen in mooie, aantrekkelijke en stimulerende omgevingen. Ware ondergrondse kathedralen met een keur aan kleur en licht, in samenspel met de architectuur. Van beelden tot muurschilderingen, in totaal hebben zo'n honderddertig kunstenaars hun bijdrage geleverd om de stations van Stockholm te voorzien van kleur, vorm en leven. En elk jaar wordt nog steeds geld beschikbaar gesteld om de 'expositie' uit te breiden en te onderhouden.

Ondergrondse Paleizen

Vanuit Stockholm reizen we door naar Moskou. In 1930 konden daar de eerste passagiers met de metro reizen. Niet het oudste metrostation van de wereld, maar wel een met een prachtige architectuur. Voor de muren en vloeren is veel gebruik gemaakt van verschillende natuurstenen. Roze, dieprood, wit en zwart marmer van soms wel twee biljoen jaar oud en onyx en kwarts, stralen rijkdom uit. De stations worden dan ook gezien als de rijkste collectie van natuurlijke decoratieve materialen, waar geen enkel geologisch museum mee kan wedijveren. Station Mayakovskaya, dat in 1938 openging, is het hoogstandje van architectuur onder de metrostations. De mock up van het

Kunst

Brussel

station is in datzelfde jaar tentoongesteld op een internationale tentoonstelling in New York. Wat het station zo bijzonder maakt? Er is gewerkt met twee soorten marmer, zilverkleurige stalen pilaren en er zijn 33 mozaïeken van de beroemde Russische kunstenaar Alexander Deineka in de centrale hal te bezichtigen. Maar ook andere metrostations van Moskou zijn het bekijken waard, met bijvoorbeeld prachtige bronzen sculpturen die de mooie ronde bogen van de stations benadrukken. Toeristen reizen dan ook vaak met de metro om de stations te bezichtigen. U moet wel wat tijd uittrekken, want het net van de metro in Moskou beslaat zo'n tweehonderd kilometer waar elke dag negen miljoen mensen gebruik van maken.

Verspreiding van Portugese kunst

We laten Moskou achter ons en reizen door naar Lissabon. De Portugese hoofdstad opende in 1959 het eerste deel van het metronet. Intussen beslaat het net 37 kilometer. Vanaf de 48 stations worden jaarlijks ongeveer tweehonderd miljoen reizigers vervoerd. Lissabon is vooral bekend door de oude tramlijnen die u bergopwaarts brengen. Maar van het eens zo grote tramnet zijn nog maar een paar lijnen over. Aan het metronetwerk wordt echter nog steeds gewerkt. Dat is ook te zien aan de decoraties in de stations. Vanaf het begin is veel aandacht besteed aan de omgeving. De stations moesten niet alleen functioneel zijn, mensen moesten zich er ook op hun gemak voelen. De kunst in de metrostations van Lissabon heeft een tweeledig doel, aan de ene kant maakt het de publieke ruimtes wat prettiger, aan de andere kant moet het vandalisme tegengaan. Van simpel uitziende tekeningen op de muren tot sculpturen en van versierde plafonds tot graffiti-achtige muurschilderingen, op reis in de ondergrondse wereld van Lissabon is het allemaal te vinden. Elk station ademt zijn eigen sfeer uit en als het aan het management ligt, blijft dat zo. Kunst in de stations is een deel van het beleid. Als lid van de International Union of public transport wisselt Lissabon zelfs kunstwerken uit met andere metronetwerken in de wereld, zoals Frankrijk, Canada en Australië. Zo levert de metro ook nog een bijdrage aan de verspreiding van Portugese kunst en cultuur.

Ondergronds museum

Onze reis eindigt in Brussel. Begin jaren zestig startte het metroproject in deze stad. Vanaf het begin kregen de ontwerpers de opdracht om de stations open, levendig en origineel eruit te laten zien. Kunst in al zijn facetten speelt daarin een rol. Kunst is niet alleen voorbehouden aan musea, privé-collecties, paleizen of grote instellingen, het is iets voor alle mensen, vonden de ontwerpers. Zo kregen alle stations een eigen gezicht en karakter. Dertig jaar na de indienstneming van de eerste metro in Brussel, waant u zich in een levend ondergronds museum. Meer dan zestig kunstenaars verfraaiden perrons, hallen en gangen van metrostations. En er is voor ieder wat wils, schilderijen, beeldhouwwerken, foto's en glasramen in verschillend materiaal van doek tot brons en van hout tot glas en staal. Naast alle verschillen is ook enige eenheid in de decoraties terug te vinden, die de reiziger helpt zich te oriënteren. De stations geven de indruk van comfort en luxe, maar ook duurzaamheid door gebruik van edel materiaal.

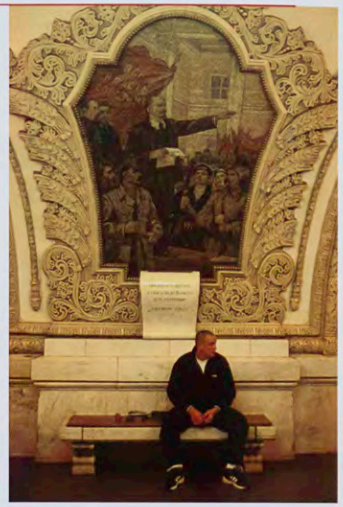

Moskou

Kunstig levenswerk

Niet alleen deze metropolen zijn een ondergronds bezoekje waard. Wat denkt u van Parijs of het oudste metronet (1863) in de wereld: London. Lothar Schiffler, een Duitse fotograaf heeft er zijn levenswerk van gemaakt om de kunst in metrostations op te zoeken en vast te leggen. De foto's op deze pagina zijn bijvoorbeeld van zijn hand. In Europa heeft hij nagenoeg alle metrosteden gehad, maar de rest van de wereld ligt nog open. /

Lissabon

De Euromast: hoogste uitkijktoren van Nederland

Voor een ritje naar Space Adventure reist u met de RET

Midden in het groen van het Park reikt de Euromast 185 meter boven zeeniveau. Als een symbool van de scheepvaart staat deze toeristische attractie aan de voet van de Nieuwe Maas. Voor wie een stukje Europa wil voelen in eigen land is een bezoek aan de Euromast beslist de moeite waard.

Ondanks dat er veel gebouwen naar de hemel reiken, heeft de Euromast al jarenlang de reputatie als de hoogste uitkijktoren van Nederland. In 1960 is hij gebouwd ter ere van de internationale tuinbouwtentoonstelling, de Floriade. De architect, de heer ir. H. Maaskant, liet zich inspireren door de scheepvaart en gebruikte de Rotterdamse Haven als symbool. Omdat de Maasstad een belangrijk Europees marktgebied werd en een hart vormde voor de Europese handel, kreeg dit indrukwekkende gebouw de naam Euromast. Het laagste gedeelte van de Euromast is gebouwd in de vorm van een zeeschip. Vroeger was dit een kaartenkamer en stond er apparatuur voor de navigatie. Tegenwoordig is deze ruimte helaas niet meer open voor bezoekers.

Space Tower

Om de status van hoogste uitkijktoren te behouden, werd in 1970 op het toen al 110 meter hoge bouwwerk nog een toren gebouwd. Deze kreeg de naam Space Tower, tegenwoordig beter bekend als Space Adventure. Dit is letterlijk het hoogtepunt voor bezoekers. De naam geeft al aan dat u in deze toren een spectaculair ruimteavontuur kunt beleven. Hier wordt een raketstart nagebootst en voelt u de sensatie van de lancering. Tien meter lager hebt u vanaf het uitkijkplatform een fantastisch uitzicht over de stad, kijkt u neer op de 'miniatuur' bussen en trams van de RET, en ziet u de skyline van de grootste haven ter wereld. Op dit platform bevindt zich ook het restaurant waar -uiteraard- gerechten uit verschillende Europese landen worden geserveerd.

Zomer of winter

De Euromast is het hele jaar open voor bezoekers. Alleen zijn de openingstijden aangepast op het zomer- en winterseizoen. Tijdens de wintermaanden, van oktober tot en met maart, is de Euromast geopend van 10.00 tot 17.00 uur. In januari en februari is het Space Adventure alleen geopend op zaterdag en zondag. Van april tot september kunt u tot 19.00 uur naar boven.

Zacht Europrijsje

Een kaartje naar het hoogste punt van de Lage Landen kost slechts € 7,03 (f 15,50) Kinderen van 4 tot en met 11 jaar kunnen al voor € 4,54 (f 10,-) naar boven. Groepen van meer dan twintig personen krijgen korting op de toegangsprijs. Houdt u er alleen wel rekening mee dat de kassa een half uur voor sluitingstijd dicht gaat. Met buslijn 38 en tramlijn 8 richting Spangen reist u vanaf het Centraal Station zonder overstap snel en voordelig naar deze bezienswaardigheid. /